

KIBABII UNIVERSITY

UNIVERSITY EXAMINATIONS

2021/2022 ACADEMIC YEAR
THIRD YEAR SECOND SEMESTER

MAIN EXAMINATION

FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF EDUCATION (ARTS)

COURSE CODE: SWA 321

COURSE TITLE: SINTAKSIA YA KISWAHILI

DATE: 2/9/2022

TIME: 2PM

MAELEKEZO

Jibu maswali **matatu** pekee.

Swali la Kwanza ni la **lazima**

MUDA: Saa Mbili (2)

KIBU observes ZERO tolerance to examinations cheating

Maswali:

1. a) Eleza tofauti kati ya sarufi elekezi na sarufi fafanuzi. (alama 4)
  - b) Eleza malengo yoyote mawili ya taaluma ya sintaksia. (alama 4)
  - c) Tumia sentensi ulizopewa kujibu maswali yanayofuata.
    1. Mwanasiasa aliwasubiri wafuasi ila hawakuingia ukumbini.
    2. Mama mwenye mtoto mdogo atasafiri jioni.
    3. Maria alianguka kando ya mti.
  - i. Onesha miundo ya Kirai Kitenzi (KT) katika sentensi hizo. (alama 4)
  - ii. Zichanganue sentensi hizo kwa kutumia kielelezo matawi. (alama 12)
  - c. Tumia mifano na vielelezo kutoa maelezo mafupi kuhusu dhana zifuatazo za kisintaksia. (alama 6)
    - i. Kishazi
    - ii. Upatanisho wa kisarufi
    - iii. Mfumo lugha (*langue*)
2. Ukitumia mifano na vielelezo mwafaka, pambanua miundo ya sentensi ya Kiswahili. (alama 20)
3. Jadili kategoria zifuatazo za kisarufi huku ukionesha udhihirikaji wake katika sarufi ya Kiswahili. (alama 20)
  - i. Nafsi
  - ii. Idadi
  - iii. Njeo
  - iv. Kauli
4. a) Fafanua misingi yoyote mitano ambayo kwayo nadharia ya sarufi miundo imejikita. (alama 10)
- b) Huku ukitumia mifano ya Kiswahili, eleza aina mbalimbali za kategoria zifuatazo za kileksika: (alama 10)
  - i) Vivumishi
  - ii) Vielezi
5. "Dhana ya sarufi ni tata." Tetea kauli hii kwa kutumia hoja zozote nne. (alama 20)